

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. LIEPOS 19 D.
NUTARIMO NR. 865 „DĖL KARIOTIŠKIŲ KADASTRINĖS VIETOVĖS TRAKŲ
RAJONE, MOLUVĖNŲ KAIME, EKONOMINIO PROJEKTO PRIPAŽINIMO
VALSTYBINĖS SVARBOS PROJEKTU“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“
PROJEKTO
TAP Nr. 18-1112; TAIS Nr. 18-8099(2)

2018-07-19 Nr.NV-1900

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 19 d. nutarimo Nr. 865 „Dėl Kariotiškių kadastrinės vietovės Trakų rajone, Moluvėnų kaime, ekonominio projekto pripažinimo valstybinės svarbos projektu“ (toliau – Nutarimo projektas) pripažinimo netekusiu galios“ projekto atitiktį įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas:

Nutarimo projekto teikime nurodyta, kad Nutarimo projektas teikiamas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutarimą Nr. KT6-N4/2018 (toliau – Konstitucinio Teismo nutarimas), kuriuo nustatyta, kad Vyriausybės 2000 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 865 „Dėl Kariotiškių kadastrinės vietovės Trakų rajone, Moluvėnų kaime, ekonominio projekto pripažinimo valstybinės svarbos projektu“ (toliau – Vyriausybės nutarimas) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucinio Teismo nutarimu Vyriausybės nutarimas pripažintas prieštaraujančiu Konstitucijos 7 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, taip pat iš Konstitucijos 5 straipsnio 2, 3 dalių ir konstitucinio atsakingo valdymo principo kylančiam viešosios valdžios institucijų ir pareigūnų veiklos skaidrumo principui, kurie suponuoja Vyriausybei reikalavimą, pripažįstant ekonominius, socialinius, kultūrinius ar kitus projektus valstybei svarbiais, Vyriausybės nutarime ne tik išreikšti formalų sprendimą pripažinti tam tikrą projektą valstybei svarbiu, bet ir šiame nutarime (arba jo sudedamosiose dalyse) arba kitame viešai paskelbtame teisės akte *nustatyti esmines valstybei svarbaus projekto vykdymo sąlygas, kaip antai tikslą, objektą, įgyvendinimo terminus, finansavimo šaltinius, esminius projekto vykdytojo (vykdytojų) įsipareigojimus ir kt.* Pažymėtina, kad šiuo Konstitucinio Teismo nutarimu Konstitucinis Teismas netyrė Vyriausybės nutarimo prieštaravimo Konstitucijos 23 str. ir 46 str. 2 ir 3 daliai, ir jame nepasisakė, ar Kariotiškių kadastrinės vietovės Trakų rajone, Moluvėnų kaime, ekonominio projekto pripažinimo valstybinės svarbos projektas (toliau – Kariotiškių projektas) vis dar atitinka viešąjį interesą ir ar tebetarnauja bendrai tautos gerovei.

Paminėtina ir tai, kad Konstitucinis Teismas šiame nutarime taip pat nurodė, kad pagal Konstitucijos 46 straipsnio 2 dalį valstybės parama visuomenei naudingoms pastangoms ir iniciatyvai turi būti reguliuojama taip, kad atitiktų Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą tautos gerovės imperatyvą, *inter alia* neprieštarautų viešajam interesui; pagal Konstitucijos 46 straipsnio 2, 3 dalis valstybė, reguliuodama ūkinę veiklą, be kita ko, turi

atsižvelgti į viešojo intereso dinamiškumą ir kintamumą, taigi atitinkamai koreguoti ir ūkinės veiklos reguliavimą. Šios konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėjo, kad projektą pripažinus valstybei svarbiu, Vyriausybei iš Konstitucijos 46 straipsnio 2, 3 dalių, konstitucinio atsakingo valdymo principo kyla pareiga vykdyti veiksmingą tokių projektų įgyvendinimo kontrolę, *inter alia teisės aktuose nustatyta tvarka ir pagrindais* Vyriausybės nutarimus, kuriais tam tikriems projektams suteiktas valstybei svarbaus projekto statusas, pripažinti netekusiais galios, *jeigu projektas nebeatitinka pripažinimo valstybei svarbiais projektais kriterijų*.

Valstybei svarbaus projekto statuso netekimui taikytina Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr.136, V skyriuje numatyta procedūra. Remiantis Aprašo 15 p., kai ministerija, atlikdama projekto stebėseną, nustato, kad projekto vykdytojas nevykdo *sutartyje nustatytų projekto įgyvendinimo priemonių, nesilaiko terminų, yra rezultatų ir jų rodiklių nukrypimų* ir dėl to gali būti nepasiekti projekto tikslai, ji nedelsdama praneša projekto vykdytojui ir kartu pasiūlo nustatytų projekto vykdymo trūkumų ištaisymo terminą, kuris negali būti vėlesnis kaip kasmet atliekamos projekto stebėsenos kitų metų terminas. Jeigu projekto vykdytojas su nustatytais trūkumais ir (ar) terminu jiems ištaisyti nesutinka, jis išsiunčia motyvuotą paaiškinimą ir pasiūlymus dėl priemonių ir (ar) terminų nustatytiesiems trūkumams pašalinti. Jeigu ministerija savo parengtoje išvadoje nepritaria projekto vykdytojo paaiškinimui ir pasiūlymams, ji teikia Vyriausybei išvadą, kad nepritariama projekto vykdytojo paaiškinimui dėl projekto nevykdymo ir (ar) nustatytų trūkumų pašalinimo ir siūloma nutraukti su projekto vykdytoju sudarytą sutartį. Tik atlikus šiuos veiksmus, kartu su ministerijos išvada teikiamas ir Vyriausybės nutarimo dėl Vyriausybės nutarimo, kuriuo projektas pripažintas valstybei svarbiu projektu, pripažinimo netekusiu galios projektas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Nutarimo projekto teikime nėra pateikta informacijos nei apie šių veiksmų atlikimą, nei išsamių paaiškinimų dėl Kariotiškių projekto netinkamo vykdymo, be to, nenurodyta, kokias *konkrečias* pasekmes (teisines, finansines, kt.) sukels valstybei svarbaus projekto statuso praradimas. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys ir į iš Konstitucijos 5 straipsnio 2, 3 dalių, kylančio vieno iš viešosios valdžios institucijų ir pareigūnų veiklos principų – skaidrumo principo turinį, kuris suponuoja atskaitingumą atitinkamai bendruomenei ir sprendimus priimančių pareigūnų atsakomybę už tuos sprendimus; priimami sprendimai turi būti pagrįsti, aiškūs, kad juos, iškilus reikalui, būtų galima racionaliai motyvuoti (2008 m. sausio 22 d., 2018 m. kovo 8 d. nutarimai).

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė